

Pfv.IV.21.418/2013/7.szám

A Kúria az M. Tóth Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. M. Tóth Balázs ügyvéd) által képviselt felperesnek a Kemenes és Tüske Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kemenes Csaba ügyvéd) által képviselt alperes ellen kártérítés iránt a Budaörsi Városi Bíróság előtt 11.P.22.893/2011. számon megindított és a Budapest Környéki Törvényszék 2.Pf.20.279/2013/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 18. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 142.000 (száznegyvenkettőezer) forint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 92.000 (kilencvenkettőezer) forint kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás szerint 2010. május 12-én az alperes a .. képviselőjeként - a fennálló üzleti kapcsolatból következően - banki úton átutalt 118.569 forintot az .. részére. Az átutalás közlemény rovatába az alperes a következő megjegyzést írta: „Te tanyasi kva, megdolgoztál az alamizsnáért”. 2010. június 10-én az alperes a felperes volt férjének, ..nak megküldött e-mailjében a következőket írta: „Az, hogy az exnejed

vidéki vagy tanyasi, elvitathatatlan, mint ahogyan az is, hogy a hátadon felkapaszkodott. A „kurva” jelző pedig megilleti, mert az utalást megelőzően faszságokat beszél, terjeszt rólam, rólunk a cégről”.

E közlések miatt a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 2011. május 20-án jogerőre emelkedett 1.B.IV.1521/2010/7. számú ítéletével megállapította az alperes bűnösségét folytatólagosan elkövetett becsületsértés vétségében, amely miatt egy év próbára bocsátotta.

A felperes kereseti kérelmében az alperes által írtak miatt 1.100.000 forint nem vagyoni kártérítés és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 600.000 forint tőkét és ennek 2010. június 11. napjától járó késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság határozata indokolásában kifejtette: a sérelmezett kijelentések alkalmasak voltak arra, hogy a felperest női mivoltában megalázzák, becsületét megsértsék. A perben kihallgatott tanúk vallomásából megállapítható volt, hogy a kijelentések széles (munkahelyi, ügyféli, családi és ismerősi) körben is elterjedtek. A felperes élete, társadalmi életben való részvétele súlyos mértékben és tartósan megnehezült. Az elsőfokú bíróság nem tartotta relevánsnak, hogy a felperes már korábban is járt pszichológushoz, ugyanis az megállapítható volt, hogy a perbeli üggyel kapcsolatban is igénybe vett pszichológust. Nincs jelentősége annak sem, hogy az elektronikus átutalás miatt a közlemény rovatban írtak a banki alkalmazottak részéről nem, csak a felperesi cégnél volt láthatóak. Arra nézve a bizonyítási eljárás során peradat nem merült fel, hogy a felperes által állított hátrányos következményeket munkahelyén kiválthatta a volt férjével fennálló magánéleti problémája is. Nem fogadta el az alperes hivatkozását az elsőfokú bíróság, miszerint nem a felperesre vonatkoznak a közleményben írtak. A tanúvallomásokból és a csatolt büntetőíratból egyértelműen megállapítható, hogy a korábbi üzleti kapcsolatból eredően az alperes azt felperesnek címezte. Mivel a 2010. június 10-i e-mailben maga az alperes magyarázza, hogy a közlemény rovatban írt „tanyasi” és „kurva” kitételt miért tette, ezért nem volt elfogadható az a védekezése, hogy a „kva” kitétel nem kurvát jelent. Nem tartotta a felperes terhére közrehatásként értékelhetőnek azt, hogy a felperes és volt férje másoknak is megmutatták az e-mailt, illetve közölték annak tartalmát. A jogsértéssel arányban állónak 600.000 forint összegű nem vagyoni kártérítést ítélt az elsőfokú bíróság.

Az alperes által előterjesztett fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem

fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét részben megváltoztatta, és az alperest terhelő marasztalás tőkeösszegét 600.000 forintról 400.000 forintra, a perköltség összegét pedig 19.558 forintra leszállította. A felperest terhelő, államnak járó eljárási illeték összegét 42.240 forintra felemelte. Az alperest terhelő, államnak járó eljárási illeték összegét pedig 23.760 forintra leszállította, egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyta. Megállapította, hogy a felek másodfokú költségeiket maguk viselik.

A másodfokú bíróság határozata indokolásában a Pp. 4. § (2) bekezdése alapján kifejtette, hogy a felperes személyiségi jogát az alperes - bűncselekmény elkövetésével - megsértette. Az e-mail üzenetek alkalmasak voltak a becsülethez, emberi méltósághoz fűződő jogának megsértésére. A banki átutaláshoz fűzött közlemény egyértelműen az alperes mint magánszemély véleményét tartalmazta, az meghaladta a jogi személy feladat- és tevékenységi körébe sorolható magatartást. Azt a tényt, hogy az alperes magánszemélyként járt el, alátámasztotta az alperes által a felperes volt házastársának küldött e-mail üzenet szövege és a banki átutalás közleményére utaló magyarázó tartalom. Ezért az alperes mint magánszemély köteles helytállni - a konkrét peradatokra figyelemmel - a felperes felé.

Helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás anyaga alapján, hogy a kijelentések a felperes környezetében elterjedtek, mindennapi élettevékenységére, munkájára hátrányosan hatottak. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság által megítélt 600.000 forintot eltúlzottnak találta, ezért 400.000 forintra leszállította az alperes által fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak - az első fokú ítéletre is kiterjedő - hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását kérte. Másodlagosan olyan határozat hozatalát indítványozta, amelyben a kártérítés mértéke arányban áll a jogsértés súlyával. Álláspontja szerint az ítéletek ellentétesek a Pp. 206. § (1) bekezdésével, ugyanis a bizonyítékok értékelése és annak alapján megállapított kártérítés közötti összefüggés hiányos és ellentmondásos. Az ítéletek a Pp. 221. § (1) bekezdésébe is ütköznek, mert az indokolásokból nem tűnik ki, hogy a bizonyítékok mérlegelése során milyen tényezők alapján állapították meg az alperes felelősségét. Érvelése szerint az ítéletek a Ptk. 348. § (1) bekezdésében foglalt munkavállalói kártérítési felelősséggel is ellentétesek. A peradatok alapján megállapítható, hogy a perbeli banki átutalás az alperestől mint magánszemélytől nem származhatott, mert a tranzakcióra a két cég között került sor. A .. számlájáról való átutalás esetén nincs jelentősége annak, hogy melyik alkalmazott járt el konkrétan az akció kivitelezése során, harmadik személy irányában a polgári jogi felelősség a munkáltatót

terheli. Az alperes a társaság vezető tisztviselőjeként a társaság nevét és adatait feltüntetve, ebben a minőségében, a munkavégzésével összefüggésben végezte az átutalást és alkalmazta a felperes által sérelmezett kifejezést, a cég nevében és eljárása során készült átutalási megbízáson. Több eseti döntésre hivatkozott, amelyek alapján a jogi személy tartozik felelősséggel a jogi személy feladat- és hatáskörében, tevékenységi körében eljáró természetes személy magatartásával harmadik személynek okozott kárért személyiségi jogsértésért, illetve a bűncselekménnyel okozott kár esetében is a munkáltatót terheli a felelősség harmadik személlyel szemben a munkavállaló helyett.

Ezen túlmenően az ítéleteket ellentétesnek tartotta a Ptk. 339. § és 355. § (1) bekezdésével. Miután nem került sor az ügyben annak vizsgálatára és megállapítására, hogy a felperes számára az alperesi cselekmény bármilyen pénzben kifejezhető mértékű hátrányt eredményezett-e.

A felperest terhelte volna annak a bizonyítása, hogy a munkahelyén vagy más környezetben konkrét sérelem, hátrány érte a peres eljárás tárgyát képező átutalás közlemény és e-mail üzenet megküldésével. A perben az alperes álláspontja szerint igazolást nyert, hogy a pszichológiai kezelés nincs összefüggésben az alperesi magatartással, mivel már korábban is járt ilyen jellegű kezelésekre a felperes. A kollégái részéről negatív értékítélet vele szemben nem merült fel, számottevő pszichés hátrány, megrázkódtatás nem érte a felperest.

A Ptk. 4. § (2) bekezdése vonatkozásában hangsúlyozta, hogy a sérelem nagyságát a kártérítési összegszerűség vonatkozásában mérlegelni kell. A büntető határozat kizárólagosan nem szolgálhat alapul a kártérítés mértékének pénzbeli kifejezéséhez, annak megállapításához különös jelentőséggel bírt volna annak érdemi értékelése, hogy mennyiben változtak meg a felperes életkörülményei a káresemény hatására.

Hivatkozott arra is, hogy a jogerős ítéletből nem állapítható meg, hogy milyen logikai láncolat alapján jutott a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a 600.000 forint nem vagyoni kártérítés eltúlzott, míg a 400.000 forint a felperes kompenzációs igényével arányban áll.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a felülvizsgálati kérelem elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy az alperes nem fizette meg a felülvizsgálati eljárás illetékét, illetve az illetékalap megállapítása is hibás. Álláspontja szerint az alperes olyan másodfokú ítélettel szemben terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amellyel szemben a hatályos Pp. 271. § (2) bekezdése alapján kizárt a felülvizsgálati eljárás.

Érdemben sem tartotta alaposnak a felülvizsgálati kérelmet, mert súlyos anyagi, illetve eljárási jogszabálysértést az első-, másodfokú ítélet nem tartalmaz. Utalt arra, hogy a felülvizsgálati kérelemben a felek új jogszabálysértésre nem hivatkozhatnak, az

alperes által megjelölt eljárási szabálysértéseket pedig az alapeljárásban nem kifogásolta. Az ügyben eljáró bíróságok helyesen állapították meg, hogy a személyiségi jogsértést, a bűncselekményt nem az alperes által irányított gazdasági társaság, hanem maga az alperes követte el. A felperest az alperes által elkövetett bűncselekmény következtében kár érte. A bizonyítási eljárás során kétséget kizáróan megállapítható volt a felperest ért hátrány mértéke és tartóssága.

Az alperes észrevételében fenntartotta a felülvizsgálati kérelmében előadottakat.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében foglaltakra tekintettel a Kúria elsőként az alábbiakat állapította meg.

Az alperes álláspontja szerint a Pp. 271. § (2) bekezdésének rendelkezése szerint a jogerős ítélet ellen nincs helye felülvizsgálati kérelemnek.

A 2012. szeptember 1-től hatályos Pp. 271. § (2) bekezdése azokban az ügyekben, amelyek pertárgyértéke nem haladta meg a hárommillió forintot, nem tette lehetővé felülvizsgálati kérelem előterjesztését, kivéve a jogszabályban meghatározott ügyeket.

A Pp. 271. § (2) bekezdésének 2013. június 1. napjától hatályos szövege értelmében nincs helye felülvizsgálatnak olyan vagyoni ügyekben, amelyekben a felülvizsgálati kérelemben vitatott érték, illetve annak a 24. §, valamint 25. § (3) és (4) bekezdése alapján, továbbá a 25. § (3) bekezdésének az egyesített perekre történő megfelelő alkalmazásával megállapított értéke a hárommillió forintot nem haladja meg. Ez az értékhatártól függő kizárás nem vonatkozik a nem vagyoni kártérítés iránt indított perekre, a 23. § (1) bekezdés b) pontjában, valamint a 24. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott ügyekre, valamint azokra az ügyekre, amelyek ingatlan tulajdonára vagy ingatlant terhelő jogra vonatkoznak, vagy ingatlanra vonatkozó jogviszonyból erednek, továbbá valamennyi olyan ügyre, amely megállapításra irányul.

Jelen esetben az ítélet tábla 2013. április 23-án hozta meg jogerős ítéletét. Az alperes 2013. augusztus 21-én, azaz a Pp. 271. § (2) bekezdésének módosítását követően terjesztette elő felülvizsgálati kérelmét. Erre a felülvizsgálati kérelemre a 2013. évi LXIX. törvény 9. § (2) bekezdése és 12. §-a alapján a 2013. június 1-jét követően hatályba lépett rendelkezés az irányadó, tehát a felülvizsgálati kérelem hivatalból nem utasítható el.

Az ügy érdemében a Kúria a következőket állapította meg.

A Ptk. 75. § (1) bekezdés szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak. A Ptk-nak e rendelkezéséből következik, hogy a személyhez fűződő jogok megsértésére - a törvényben meghatározott eseteket kivéve - senki nem jogosult és arra hivatkozással, hogy más nevében, képviselőként, vagy jogi személy tagjaként, alkalmazottjaként vagy képviselőjeként járt el és ennek során

sértette meg harmadik személy, személyhez fűződő jogát, senki nem mentesülhet - kifejezett törvényi rendelkezés hiányában - a személyhez fűződő jog megsértésének objektív jogkövetkezményei alól.

A jogerős ítélet tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a banki átutaláshoz fűzött közlemény és az e-mail szövege az alperes mint magánszemély véleményét tartalmazza, az meghaladja a jogi személy feladat- és tevékenységi körébe tartozó magatartást.

Ebből a jogi álláspontból az következik, hogy a jogi személy tagja, alkalmazottja a jogi személy tevékenységi köre által lehetőséget kaphat arra, hogy más személyhez fűződő jogát megsértse. Ez azonban nyilvánvalóan ellentétes a Ptk. 75. § (1) bekezdésével.

Ha a tag, alkalmazott, képviselő megsérti más személyhez fűződő jogát, azzal szükségképpen túllépi a jogi személy tevékenységi köre által kapott felhatalmazását, mert ilyen felhatalmazást tagjának, alkalmazottjának, képviselőjének a jogi személy nyilvánvalóan nem adhat (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.103/2009/5.).

Az EBH 2010/2126. szám alatt közzétett elvi tartalmú határozat szerint, ha a jogi személy tagja, alkalmazottja, képviselője stb. a jogi személy tevékenységi körében eljárva magatartásával más személyhez fűződő jogát megsérti, a jogsértés objektív jogkövetkezményeiért mind a jogsértést ténylegesen elkövető természetes személy, mind a jogi személy felelősséggel tartozik.

A jogsértés bekövetkezése általában objektív ténykérdés, amelyért a jogsértő objektív felelősséggel tartozik, függetlenül attól, hogy milyen minőségben járt el jogsértő tevékenysége során. Ez a felelősség ugyanakkor kizárólag a Ptk. 84. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározott ún. objektív szankciók tekintetében terheli a jogi személy tagját, képviselőjét, alkalmazottját, stb.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja nem kárfelelősségi, hanem adhéziós szabály, amely kizárólag abban nyújt eligazítást, hogy a személyhez fűződő jog megsértése esetén milyen szabályok szerint kell a kártérítő felelősséget elbírálni. Tehát amennyiben a jogi személy tagja, képviselője, megbízottja, alkalmazottja, stb. magatartásával személyhez fűződő jogot sért, a kártérítő felelősségét a Ptk. 339-360. §-ai alapján kell megítélni.

A gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének a társaság képviseletében való eljárása során kifejtett magatartásával harmadik személynek okozott kárért nem a vezető tisztségviselőt, hanem a társaságot terheli a felelősség, függetlenül attól, hogy a magatartással összefüggésben a büntetőbíróóság a bűnösségét megállapította. A büntető bíróság jogerős ítélete következtében a polgári bíróság a Pp. 4. § (2) bekezdése alapján csupán azt nem állapíthatja meg, hogy az alperes a terhére rótt bűncselekményt nem követte el. Bűncselekménnyel okozott kártérítési igény érvényesítése esetén a büntető bíróság jogerős ítélete a bűncselekmény elkövetése és a bűnösség megállapításának alapjául

szolgáló tények tekintetében köti a polgári bíróságot. Azonban önmagában a bűnösség megállapítása a kártérítő felelősséget nem alapozza meg.

A gazdasági társaságról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 29. § (1) bekezdése értelmében a gazdasági társaságot törvényes képviselőként a vezető tisztségviselők képviselik harmadik személyekkel szemben, valamint bíróságok és más hatóságok előtt.

A Gt. 30. § (1) bekezdése kimondja: a társaság felelős azért a kárért, amelyet vezető tisztségviselője e jogkörében eljárva harmadik személynek okozott.

A Ptk. 348. § (1) bekezdése szerint ha az alkalmazott a munkaviszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt okoz, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a károsulttal szemben a munkáltató felelős. Tehát a munkáltató felel a munkavállaló munkaviszonyával összefüggésben harmadik személynek okozott kárért. A felperes károsultként a perbeli jogviszonyban harmadik személynek minősül.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy a Ptk. 348. §-a alapján nem tartozik kártérítési felelősséggel a felperes káráért.

A fentiek alapján mind a Ptk. 348. §-a, mind a Gt. 30. §-a kizárja az alperes kártérítési felelősségének megállapítását.

Tehát a vezető tisztségviselő által e jogkörét meghaladó, de a munkaviszonnyal, megbízási jogviszonnyal összefüggésben okozott károkért a társaságot terheli a polgári jogi kártérítési felelősség (BH 1983.443., EBH 2005.1208.)

A peradatok alapján az tényként volt megállapítható, hogy az alperes a .. vezető tisztségviselőjeként, a társaság nevében az .. részére végrehajtott banki átutalás közlemény rovatában tüntette fel a felperes által sérelmezett egyik szövegrészt, míg az e-mail feladója: .. volt. Mindezek alapján egyértelmű, hogy az alperes e cselekmények során a Kft. képviselőjeként, annak nevében, vezető tisztségviselőként járt el. Ebből következően a fentiekben kifejtettek alapján az alperes mint magánszemély nem vagyoni kártérítés megfizetésére nem kötelezhető.

Erre figyelemmel a Pp. 206. § (1) bekezdésének, a Pp. 221. § (1) bekezdésének valamint a Ptk. 339. §-a és a 355. § (1) bekezdésére vonatkozó felülvizsgálati indokok vizsgálata a továbbiakban szükségtelen volt.

A fentiekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdésének megfelelően hatályon kívül helyezte, a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

A Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

Tévesen hivatkozott arra a felperes, hogy az alperes nem fizette meg a felülvizsgálati eljárási illetéket, illetve hibás az illetékalap megállapítása.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés f) pontja alapján a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perben a feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül illetékfeljegyzési jog illeti meg. Ezért a felülvizsgálati kérelmet benyújtó alperesnek nem kellett az eljárási illetéket megelőlegeznie. Az Itv. 50. § (1) bekezdésének megfelelően a 39-41. § szerint meghatározott illetékalap után az illeték mértéke ítélet elleni felülvizsgálat esetén 10%, de legalább 50.000 forint. Mivel a felülvizsgálati eljárásban az alperes 400.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését vitatta, a peresztes fél által fizetendő illeték összege 50.000 forint. Az alperes ebből előzetesen lerótt 24.000 forintot, amit perköltséggént kell elszámolni a javára, a korábban szintén lerótt 48.000 forint fellebbezési illetékekkel együtt.

A le nem rótt 66.000 forint kereseti, és a fennmaradó 26.000 forint felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő megtérítésére a felperes köteles a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésének megfelelően.

Budapest, 2014. február 26.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

AM

írnok